U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Marie Žiškové a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **C. B. N.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2016, č. j. OAM-101/LE-LE05-LE05-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2017, č. j. 60 Az 45/2016 - 62,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] V záhlaví specifikovaným rozhodnutí žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu ve smyslu § 12, § 13, §14, §14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Žalobce se u Krajského soudu v Plzni domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Krajský soud žalobu zamítl s tím, že žalobcem tvrzené obavy, které uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu, nelze podřadit pod pojem pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť k žádnému protiprávnímu jednání vůči žalobci nedošlo, tudíž ani nelze *a priori* předpokládat, že by v případě hrozícího protiprávního jednání ze strany věřitelů byla žalobci odepřena ochrana ze strany státních orgánů. Ekonomické potíže dle názoru krajského soudu nejsou z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany zjevně relevantní a nepředstavují „nelidské či ponižující zacházení“ ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že státní orgány Vietnamu nejsou schopny nebo ochotny poskytnout mu účinnou ochranu v případě reálné hrozby nelegálních praktik ze strany věřitelů. Navíc i tato obava je v případě žalobce ryze spekulativní, jelikož z jeho výpovědi nevyplynulo, že by on sám v zemi původu, byl

věřitelem vůbec kontaktován, natož aby mu bylo např. vyhrožováno. K tomu soud dodává, že případné následky nesplacení dluhu, předvídané vietnamským právem, nemohou být důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany, jelikož tento institut nelze využívat k vyhýbání se plnění závazků.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Krajský soud se podle stěžovatele dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení tím, že soud nesprávně zhodnotil informace svědčící o eventuálním nebezpečí pronásledování hrozícího stěžovateli ze strany nestátních původců.

[4] Podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí 98851/2015-LPTP ze dne 26. 5. 2015, jež je součástí spisu a z níž žalovaný vycházel, v případě neúspěšných žadatelů o azyl mohou navrátilcům ve Vietnamu nastat problémy především od soukromých subjektů, a to v případě, že se za účelem vycestování zadlužili a po příliš brzkém návratu nejsou schopni dluhy splácet. Za jistých okolností může být i pronásledování ze strany soukromých subjektů (tedy v tomto případě stěžovatelových věřitelů) relevantním důvodem pro udělení doplňkové ochrany, a to v případě, že příslušný stát není schopen žadateli zajistit ochranu proti takovým soukromým subjektům, které mohou žadatele po jeho návratu do země původu ohrozit.

[5] Stěžovatel uváděl jakožto důležitý důvod svého odchodu do zahraničí existenci finančních problémů souvisejících se svým zadlužením, a hrozbu ze strany věřitelů. Bylo tak povinností žalovaného se s touto okolností vypořádat, a jelikož tak žalovaný neučinil, je zřejmé, že jeho rozhodnutí trpí vadou nepřezkoumatelnosti. S ohledem na to nemůže obstát ani navazující rozsudek.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření setrval na své dosavadní argumentaci a navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout jako nedůvodnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[8] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká

právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Rozhodnutí žalovaného vychází z relevantních podkladů a nevykazuje vady, k nimž byl soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí 98851/2015-LPTP ze dne 26. 5. 2015 vyplývá toliko obtížná situace žadatelů po návratu do Vietnamu, kteří například kritizovali politický režim. Tuto okolnost ovšem stěžovatel v řízení nenamítal. Obava z věřitele není obavou z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Stěžovatel nepřicestoval do České republiky z obavy před pronásledováním ze strany státní moci v zemi původu, nýbrž z důvodu obavy ze strany soukromé osoby a z důvodů ekonomických.

[10] Nejvyšší správní soud dlouhodobě zaujímá stanovisko, že u nestátních subjektů, jakožto původců pronásledování musí k podmínce samotného pronásledování přistoupit také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. V této věci lze odkázat například na rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého: *„Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* V rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, Nejvyšší správní soud uvedl, že skutečnost, že *„žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“*

[11] V rozhodnutí ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, kasační soud v obecné rovině uvedl: *„pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není (...), žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (či nedostatečnosti) ochrany v zemi původu tudíž leží na straně [žadatele].“* Situací ve Vietnamu se v této souvislosti Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 30. 9. 2008, č. j. 2 Azs 60/2008 - 58, kdy uvedl, že „[...] *stěžovatelka nebyla pronásledována státní mocí, ale mělo jít o aktivitu soukromých osob. Pronásledování tohoto charakteru však nemůže být důvodem pro udělení azylu, pokud politický systém v zemi původu žadatele o azyl dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, či v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, případně v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, (všechny dostupné z http://www.nssoud.cz). Stěžovatelka však útoky na svou osobu ze strany věřitelů s*

vietnamskými státními orgány (soudě podle její výpovědi) vůbec neřešila, a proto nelze ani predikovat, že by jí případná pomoc ze strany orgánů veřejné moci byla odepřena." Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by stěžovatel naplnil důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, jak uvedl v kasační stížnosti.

[12] Potřeba legalizace pobytu na území České republiky není zákonným důvodem pro přiznání azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69). Pokud stěžovatel hodlá setrvat na území České republiky, je třeba, aby o to usiloval právě prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců, nikoli na základě zákona o azylu, který je určen pro specifické případy, o jaký se zde nejedná.

[13] Všechny stěžovatelem namítané otázky již byly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to bezrozporně; není zde ani důvod pro judikaturní odklon. Soud neshledal ani žádné zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu či aplikaci hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost proto svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a není tedy důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu